

Univerza v Mariboru

MEDICINSKA FAKULTETA

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Izbrane vsebine in novosti pri javnem zdravju
Subject Title:	Selected topics and novelties in public health

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Splošna medicina General medicine - EMŠP		5, 6	10, 11

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
5	40				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Izred. prof. dr. Ivan Eržen

Jeziki /

Predavanja / Lecture: Slovensko/slovene

Languages:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

V okviru predmeta IZBRANE VSEBINE IN NOVOSTI PRI JAVNEM ZDRAVJU bodo predstavljeni dejavniki tveganja za zdravje v družbenem okolju. Spoznali bodo načine spremljanja kazalnikov razmer v naravnem in socialnem okolju. Poudarek bo na spoznavanju vloge za javno zdravje najpomembnejših ustanov v državi (IVZ, ZZS, ZZV...) in Ministrstva za zdravje. Seznanili se bodo z programi promocije zdravja (CINDI, Zdrava mesta, Zdrave šole). Obravnava velikih javnozdravstvenih problemov (VJZ): Razširjenost VJZ v Sloveniji in primerjava z razširjenostjo v svetu. Umrljivost v Sloveniji zaradi VJZ in primerjava z umrljivostjo v svetu. Ekonomsko breme VJZ v Sloveniji v primerjavi z ekonomskim bremenom ostalih velikih javnozdravstvenih problemov. Razširjenost dejavnikov za nastanek VJZ. Javnozdravstveni ukrepi za obvladovanje VJZ: možnosti javnozdravstvenega ukrepanja, obvladovanje VJZ v Sloveniji in njegova učinkovitost.

During the course PUBLIC HEALTH 2 Socio-economic determinants of health will be presented. Students will recognize the importance of lifestyle for health preservation. They will get to know the importance of indicators about physical and social environment and health. The role of most important PH institution in the country (National PH Institute, Regional PH Institutes, National Health Insurance Institute) and Ministry of Health will be presented. The health promotion programmes in the country (CINDI, Healthy cities, Healthy settings: schools, kindergartens, hospitals...) will be presented. Presentation of major PH problems (MPH) in Slovenia and comparison with prevalence/incidence in other countries. MPH specific mortality in Slovenia and comparison with mortality in other countries. Economic burden of MPH in Slovenia and comparison with economic burden of other major PH problems in Slovenia and in other countries. Burden of risk factors for MPH in Slovenia and comparison with the situation in other countries. PH measures for controlling MPH: possibilities, PH measures already applied in Slovenia and their effectiveness.

Temeljna literatura in viri / Textbooks:

- Zaletel-Kragelj L, Eržen I, Premik M. Uvod v javno zdravje. Ljubljana: Medicinska fakulteta UL, 2007.
- Detels R, McEwen J, Beaglehole R, Tanaka H (editors). Oxford textbook of public health. Oxford: Oxford University Press, 2002.
- Zaletel-Kragelj L, Fras Z, Maučec Zakotnik J (editors). Tvegana vedenja, povezana z zdravjem in nekatera zdravstvena stanja pri odraslih prebivalcih Slovenije. Ljubljana: CINDI Slovenija, 2004. Cassens EJ. Preventive Medicine and Public Health. Harwal Publishing, London 1992.
- Brownson RC, Baker EA, Leet T, Gillespie KN. Evidence based public health. Oxford, New York: Oxford University Press, 2003
- Zupanič Slavec Z. Javno zdravstvo 20. stoletja in njegov soustvarjalec dr. Bojan Pirc. Ljubljana, Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije; Inštitut za varovanje zdravja RS, 2007

Cilji:

Namen predmeta je študentom in študentkam prikazati področja dela javnega zdravja ter organiziranost in metode dela. Najpomembnejši cilj je sinteza/integracija predhodnega znanja vsebin javnega zdravja s prenosom v prakso. Spoznali bodo najsodobnejše pristope na področju JZ s posebnim poudarkom na mednarodnih aktivnostih.

Zelo pomemben cilj je sinteza/integracija vsebin javnega zdravja z vsebinami klinične medicine na področju obvladovanja velikih javnozdravstvenih problemov.

Objectives:

Basic objective is to present to the students main working methods and organizational approaches in public health. The most important objective is integration of PH topics/knowledge from the previous study year in PH practice. Special emphasis will be given to the concurrent international efforts in this field. One of the most important objectives is integration of PH approaches of protection of population health with clinical approaches in the field of major PH problems.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

Študentke in študenti bodo:

- razumeli pomen sinteze okoljskomedicinskih, socialnomedicinskih in epidemioloških konceptov populacijskega pristopa k obvladovanju zdravstvenih problemov prebivalstva
- razumeli pomen povezovanja javnega zdravja s kliničnimi koncepti pristopa k obvladovanju zdravstvenih problemov prebivalstva, ki temelji na pristopu k posameznikom z visokim tveganjem.
- razumeli, da je javno zdravje skupek aktivnosti s cilji zmanjšati breme bolezni, prezgodnje umrljivosti ter trajnih okvar ali nezmožnosti, pogojenih z boleznimi, v celotnem prebivalstvu,
- poznali in razumeli glavne probleme na področju javnega zdravja, pristope za zmanjševanje javno zdravstvenih problemov ter poznali glavne težave in ovire, ki v zvezi s tem nastajajo,
- razumeli možnosti in omejitve javnega zdravja.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študentke in študenti bodo:

- znanje, ki ga pridobijo pri tem predmetu, uporabili pri povezovanju znanj, ki so jih pridobili pri ostalih predmetih.
- razumeli pomena različnih pristopov k varovanju zdravja prebivalstva in kritično ovrednotenje multidisciplinarnosti in multisektorskega pristopa k reševanju zdravstvenih problemov.

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:**

On the completion of this course the student will:

- understand the meaning and importance of integration of public health concepts and approaches, especially those of social medicine, environmental medicine and epidemiology, in population approach to protecting health of the population and will know and understand main public health problems, effective measures for reducing those problems and obstacles that hinder more effective work,
- student will be able to define integrate PH knowledge with clinical knowledge.
- understand the meaning and importance of integration of PH approaches (population approaches) with clinical approaches (approaches to high risk individuals) in protecting the health of the population.
- will be aware of possibilities and limitation of public health.

Transferable/Key Skills and other attributes:

The students will:

- be able to apply the knowledge to all medical fields.
- understand the importance of different approaches in providing health to the population and critical evaluation of multidisciplinary and multisectorial approach for solving population health problems.
- be able to take an active part in assessment of health status of population with special emphasis on

<p>s pridobljenim znanjem in veščinami lahko sodelovali pri ugotavljanju razširjenost zdravstvenih problemov in stanj, povezanih z stilom življenja negativnimi družbenimi razmerami ter pri proučevanju vzroke zanje, iskanju ukrepov za obvladovanje posledic ter pri ocenjevanju učinkovitost teh ukrepov, razumeli elemente, ki so potrebni pri razvoju politike ter oblikovanju ustrezne strategije za uresničevanje ciljev v zvezi z izboljšanjem zdravja in blagostanja prebivalcev, razumeli prednosti in težave, ki so povezane z medsektorskim sodelovanjem.</p>	<p>prevalence of different social, economical and behavioral factors that have significant influence on health status, understand how to develop policy, strategy development and strategic qualities to improve health and well being, will understand possibilities that arise with introduction of multisectoral cooperation but also difficulties that accompanies this approach.</p>	
<p>Metode poučevanja in učenja:</p>	<p>Learning and teaching methods:</p>	
<p>Predavanja, seminarji, študij primerov, diskusije, nastopi, delo v manjših skupinah, reševanje konkretnih problemov, individualne naloge.</p>	<p>Lectures, seminars, case study, student's presentations, small group work, consultations, team work, individual work.</p>	
<p>Načini ocenjevanja:</p>	<p>Delež (v %) / Weight (in %)</p>	<p>Assessment:</p>
<p>Pisni izpit in seminar, ki se ocenita z ocenjevalno lestvico od 5 (nezadostno) do 10 (odlično)</p> <ul style="list-style-type: none"> - seminar - pisni izpit 	<p>30 % 70 %</p>	<p>Written examination , seminar- grade span from 5 (insufficient) to 10 (excellent)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seminar - Written exam
<p>Reference nosilca / Lecturer's references:</p>		
<p>KUKEC, Andreja, ERŽEN, Ivan, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja, ZALETEL-KRAGELJ, Lijana. Impact of air pollution with PM10 on primary health care consultations for respiratory diseases in children in Zasavje, Slovenia : a time-trend study = Vpliv onesnaženosti zraka s prašnimi delci pm10 na število obiskov v primarnemzdravstvenem varstvu zaradi bolezni dihal pri otrocih v Zasavju : študija časovnega trenda. Zdravstveno varstvo, ISSN 0351-0026. [Tiskana izd.], 2014, letn. 53, št. 1, str. 55-68, tabele. http://www.degruyter.com/view/j/sjph.2014.53.issue-1/sjph-2014-0007/sjph-2014-0007.xml?format=INT, doi: 10.2478/sjph-2014-0007. [COBISS.SI-ID 3020773], [JCR, SNIP]</p>		
<p>KARO BEŠTER, Petra, LOBNIK, Franc, ERŽEN, Ivan, KASTELEC, Damijana, ZUPAN, Marko. Prediction of cadmium concentration in selected home-produced vegetables. Ecotoxicology and environmental safety, ISSN 0147-6513, 2013, vol. 96, str. 182-190, doi: 10.1016/j.ecoenv.2013.06.011. [COBISS.SI-ID 7658873], [JCR, SNIP, WoS do 30. 9. 2013: št. citatov (TC): 0, čistih citatov (CI): 0, normirano št. čistih citatov (NC): 0, Scopus do 26. 8. 2013: št. citatov (TC): 0, čistih citatov (CI): 0, normirano št. čistih citatov (NC): 0]</p>		
<p>FINK, Rok, ERŽEN, Ivan, MEDVED, Sašo. Environmentally induced health impacts among elderly with cardio-vascular disease. HealthMed, ISSN 1840-2291, 2012, vol. 6, no. 11, str. 3841-3849. [COBISS.SI-ID 4487787], [SNIP, Scopus do 28. 1. 2013: št. citatov (TC): 0, čistih citatov (CI): 0, normirano št. čistih citatov (NC): 0]</p>		
<p>ERŽEN, Ivan. Ocena izpostavljenosti otrok svincu v celjskih vrtcih = An assessment of lead exposure among children attending kindergartens in Celje. Zdravstveno varstvo, ISSN 0351-0026. [Tiskana izd.], 2011, letn. 50, št. 2, str. 113-120, ilustr., tabele. http://versita.metapress.com/content/a252033364671786/fulltext.pdf. [COBISS.SI-ID 2473445], [JCR, SNIP, WoS do 5. 7. 2011: št. citatov (TC): 0, čistih citatov (CI): 0, normirano št. čistih citatov (NC): 0, Scopus do 26. 8. 2011: št. citatov (TC): 0, čistih citatov (CI): 0, normirano št. čistih citatov (NC): 0]</p>		
<p>ERŽEN, Ivan, GAJŠEK, Peter, HLASTAN-RIBIČ, Cirila, KUKEC, Andreja, POLJŠAK, Borut, ZALETEL-KRAGELJ, Lijana. Zdravje in okolje : izbrana poglavja. 1. izd. Maribor: Medicinska fakulteta, 2010. 216 str., ilustr. ISBN 978-961-6739-14-6. [COBISS.SI-ID 65321473]</p>		